

Ks. Mariusz Kowalski SDB
Kierownik oratorium

Oratorium im. Poznańskiej Piątki

Kościół poczuwa się do odpowiedzialności za sprawy dotyczące wychowania. Wymaga to prawdziwej miłości, szczególnie wobec młodzieży. Jej chrześcijańskie ujęcie stało się fundamentem istnienia salezjańskiego oratorium, dzieła otwartego na wszystkich potrzebujących. Św. Jan Bosko nie stworzył nowego systemu wychowania, ale adaptował dawne i zapomniane chrześcijańskie metody wychowawcze do konkretnych warunków życia. Wprowadził do wychowania istotne wartości, które zdecydowały o nowym stylu oddziaływania pedagogicznego, zwanego powszechnie systemem prewencyjnym. System ten charakteryzują: obecność wychowawcy w życiu młodego człowieka poprzez częsty i osobisty kontakt oraz dążenie do

duszpasterstwa integralnego, które wychodzi na przeciw potrzebom i zaspokaja różne formy ekspresji ludzi młodych. Jego system pedagogiczny to wychowanie, które zostało oparte na trzech zasadach: rozumie, religii i dobroci.

Przedwojenne początki

Oratorium im. Poznańskiej Piątki w Łądzie kontuuje tradycję oratorium działającego tu już w latach 20. XX w., u samego początku obecności salezjanów w tej nadwarciańskiej parafii. Archiwalna fotografia z 1927 r. uwieczniła ks. Józefa Wybrańca z grupą czterdziestu oratorian zgromadzonych przed łądzkim klasztorem przy sztandarze odrodzonej Polski. Działalność oratorium w latach 30. XX w.

Archiwalna fotografia z 1927 r. uwieczniła ks. Józefa Wybrańca z grupą czterdziestu oratorian z Łądu ze sztandarem odrodzonej Rzeczypospolitej Polskiej, zgromadzonych na placu przed zachodnim skrzydłem klasztoru.

Wychowankowie oratorium w Łódzie z ufundowanym w 1933 r. sztandarem ks. Bosko. Siedzą od lewej: kl. Wincenty Zaleski – opiekun oratorium, ks. Paweł Liszka – dyrektor.

dobrze charakteryzuje relacja jednego z członków, zamieszczona na łamach „Pokłosa Salezjańskiego” z 1933 r. Warto ją przytoczyć tu w całości jako cenny dokument stylu pracy i oratoryjnego ducha z tamtych lat: *Skoro tylko ks. ks. salezianie otrzymali zakład pocysterski, zaraz na okolice powiat duch ks. Bosko. Pracuje się nie tylko dla wychowanków, lecz także i dla parafji, a to szczególnie nad przyszłością narodu – młodzieżą. Ta właśnie od najmłodszych lat łączy się w kółka pod protektoratem ks. Dyrektora Pawła Liszki. Mamy Oratorjum w dość pokażnej liczbie, bo aż 40 członków. Idąc za hasłem „W zdrowym ciele, zdrowy duch” – młodzież ta ćwiczy się nie tylko w cnoście, czego dowodem, „Kółko Św. Stanisława Kostki”, lecz także i ciało stara się uczynić silnym i odpornym, czego wyrazem kółko sportowe, oraz tłumne zebrania na dziedzińcu zakładowym w piękne słoneczne dni wiosenne, a jeżeli czasami słońce i niepogoda utrudnia naszą pracę, wtedy zbieramy się w osobnym lokalu, gdzie przy pożytecznych rozrywkach staramy się rozjaśnić sobie zwykłą szarżyznę życia. Aby jednak podtrzymać żywotność naszych organizacyj sprawiliśmy sobie nie tylko mundurki, a także zewnętrzną oznakę naszego Oratorjum – sztandar Ks. Bosko. Prócz tego staramy się uszlachetnić naszą myśl, a to przez czytanie książek z naszej biblioteki. Kwiatem wysiłków na polu scenicznym są odegrane dwie sztuki na scenie zakładowej pt. „Orlęta” i „Lokatorzy”.*

Nasze Oratorjum dzieli się zasadniczo na dwa kółka: „Oratorjum właściwe” i „Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej”. Kilka słów o Stowarzyszeniu. – Ponieważ nasza uboga parafia nie ma własnej sali, przeto musimy korzystać z hojności ks. Dyrektora i zbieramy się codziennie wieczorami, a w niedzielę prawie cały dzień w „Ognisku” w lokalu zakładowym. Tutaj odbywają się nasze zebrania; korzystamy z licznej biblioteczki. Z młodzieńczą werwą okazuje nasze kółko „Sceniczne” swe zdolności, nie tylko na sali zakładowej, lecz i w innych parafjach. Mamy także kółka „religijne”, oraz bardzo dobrze rozwijającą się orkiestrę smyczkową i mandolinową.

Członkowie działającego w oratorium Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej ze swoim opiekunem kl. Janem Fortuną, fotografia z 1933 r.

Fotografia z 1933 r. prezentuje chłopców z łódzkiego oratorium wraz z salezjanami. Siedzą od lewej: ks. Paweł Liszka – dyrektor (w birecie), ks. Tomasz Kopa – inspektor, kl. Jan Fortuna – opiekun oratorium.

W ten sposób naprawdę staramy się służyć Bogu w wesoleści. Członków liczy nasze Stowarzyszenie 22. Łądz w duchu kulturalnym i oświatowym przewodzi całej okolicy.

Do powyższej relacji na temat działalności łódzkiego oratorium dodajmy jeszcze informację zamieszczoną w „Pokłosiu Salezjańskim” w czerwcu 1938 r.: Przy zakładzie istnieje również oratorium dla miejscowych

Oratorium im. Poznańskiej Piątki tworzy dziś środowisko aktywizujące i integrujące dzieci i młodzież łódzkiej parafii. Organizowane corocznie półkolonie letnie dla dzieci dają im możliwość czynnego wypoczynku połączonego z krajoznawczymi wycieczkami.

chłopców wiejskich, którzy w popołudnia niedzielne i świąteczne, a zimą codziennie, gromadzą się w liczbie 60, aby po odrobieniu lekcji w ciepłej i wygodnej sali oddać się pożytecznej i miłej rozrywce. Wygłoszono do nich cały szereg pogadarek na tematy religijne, historyczne, przyrodnicze, posługując się epidiaskopem lub lampą projekcyjną. W oratorium pracują, jako asystenci, czterej wychowankowie w sekcjach: kulturalnej, higienicznej, małego kleru i śpiewaczej, a obowiązkom swoim oddają się z prawdziwym zamiłowaniem. Przy udziale oratorianów zyskały dużo na pięknie nasze polskie nieszpory, które ściągają coraz liczniejszych parafian na tę powszechną „modlitwę wieczorną” Kościoła.

Zajęcie Łądu przez niemieckiego okupanta we wrześniu 1939 r. przetrwało na czas wojny salezjańskie duszpasterstwo w łódzkiej parafii, w tym także działalność oratorium. W powojennej rzeczywistości formalne istnienie oratorium było niemożliwe. Za pewną jego namiastkę uznać należy zajęcia organizowane dla ministrantów i bielonek oraz spektakle parafialnych *Jasetek*, w których większość aktorów to dzieci i młodzież z Łądu.

Powstanie i rozwój Oratorium im. Poznańskiej Piątki

W procesie powstawania współcześnie działającego oratorium w Łądzie możemy wyróżnić dwa

okresy: czas nieformalnej działalności młodzieżowej oraz jego właściwą, zinstytucjonalizowaną formę. Na pierwszym miejscu jawi się całokształt pracy z dziećmi i młodzieżą na rzecz formacji i organizacji czasu wolnego. Ta aktywność ograniczała się najczęściej do okazjonalnych akcji związanych z ważnymi obchodami kościelno-salezjańskimi.

Nowy etap pracy oratoryjnej rozpoczął się w 1996 r., kiedy zawiązała się grupa inicjatywna młodych salezjanów, którzy postanowili rozważyć możliwości stworzenia nowej formy oddziaływania duszpasterskiego na terenie Łądu i okolic. Zorganizowano tzw. „oratorium świąteczne”, które odbywało się w niedzielne popołudnia. Zaczęto tworzyć nową wspólnotę oratoryjną, która gromadziła się w sali gimnastycznej, przyległym holu oraz kaplicy seminaryjnej. Aby zapewnić dzieciom odpowiednie warunki rozwoju, przystąpiono do adaptacji seminaryjnych pomieszczeń magazynowych. Na przełomie 1999/2000 r. przygotowano kawiarenkę i salę bilardową, a na przełomie 2001/2002 r. kilka salek wykładowych. Obecnie bazę materialną stanowią: sala audiowizualna, sala muzyki, 3 sale wykładowe, pomieszczenie kawiarenkowo-bilardowe, biuro, sanitariaty i prysznic, pomieszczenie magazynowe oraz sala gimnastyczna. Wraz z zaistnieniem nowych możliwości lokalowych, oratorium od 2000 r. rozszerzyło swoją działalność na wszystkie dni tygodnia. Podjęto kroki, aby nadać działalności oratorium osobowość prawną. Powstało stowarzyszenie zarejestrowane najpierw w Sądzie Okręgowym w Koninie, a następnie, w lipcu 2001 r., w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nazwą: Oratorium im. Poznańskiej Piątki. Patronami dzieła łódzkiego zostali błogostawieni męczennicy z oratorium poznańskiego, którzy zostali zamordowani przez nazistów w więzieniu w Dreźnie 24 sierpnia 1942 r., a byli nimi: Czesław Józwiak, Edward Klinik, Franciszek Kęsy, Jarogniew Wojciechowski, Edward Kaźmierski.

Każde dzieło jest oparte na działalności ludzi, których determinacja i ciężka praca przynosi zamierzone owoce na niwie Pańskiej. Wielce zasłużony w tym względzie jest ks. Marek Chmielewski. To on w 1996 r., jako opiekun postnowicjatu w Wyższym Seminarium Duchownym, zorganizował w Łądzie klerycką grupę inicjatywną, później stworzył Radę Oratorium, a następnie założył Stowarzyszenie. Jako kierownik oratorium stał na czele młodzieżowego dzieła do czasu objęcia funkcji wikariusza inspektorialnego Inspektorii pw. św. Wojciecha. W roku szkolnym 2002/2003 kierownikiem został mianowany ks. Wojciech Lech, któremu przełożeni dość szybko powierzyli sprawy ekonomiczne w seminarium. Dlatego w 2003 r. został zastąpiony przez ks. Piotra Grzymałę, który od maja roku 2004 został wybrany także prezesem Stowarzyszenia.

Uczestnicy letnich półkolonii wraz z salezjanami pracującymi w oratorium podczas wycieczki do Torunia 30 czerwca 2009 r. W rzędzie z tyłu stoją od lewej: kl. Jakub Ruszniak, ks. Mariusz Kowalski – kierownik oratorium (w kapeluszu), kl. Arkadiusz Orzechowski.

We wrześniu 2007 r. kierownikiem oratorium oraz prezesem Stowarzyszenia został ks. Mariusz Kowalski. W kierowaniu oratorium służy pomocą – powołana w 2000 r. – Rada Oratorium, przekształcona z czasem w Radę Wychowawczo-Duszpasterską. Należą do niej salezianie-profesorowie i studenci Wyższego Seminarium Duchownego, wychowawcy i świeccy opiekunowie, rodzice i przedstawiciele młodzieży.

Charakterystyka działalności

W łódzkim oratorium stworzono wspaniałe warunki rozwoju duchowego, intelektualnego i rekreacji dla dzieci i młodzieży z Łądu i Gminy Łądek, a z czasem z całego powiatu słupeckiego. Oratorium, jako wyjątkowa placówka wychowawcza, od kilku lat jest otwarta dla wszystkich przez cały tydzień w godzinach popołudniowych, a wyjątkiem są tylko święta Bożego Narodzenia i Wielkanocy oraz Nowego Roku. Oratorianom towarzyszą przede wszystkim studenci Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego, którzy odbywają swoje praktyki pod kierunkiem kierownika oratorium oraz wykładowców seminaryjnych. Dzieciom i młodzieży, która znalazła tu miejsce i osoby służące w ramach wolontariatu swoimi zdolnościami i wiedzą, oratorium proponuje: pomoc w odrabianiu lekcji, korepetycje z przedmiotów ścisłych, naukę języków obcych, naukę gry na instrumentach muzycznych, zajęcia z wychowania fizycznego, zespoły muzyczne, scholę dziecięcą, zajęcia taneczne i socjoterapeutyczne, nade wszystko spotkania formacyjne i modlitewne. Należy podkreślić, że kadra wychowawcza ciągle podwyższa swoje kwalifikacje przez kursy dla wychowawców, kierowników placówek wypoczynku, wycieczek i obozów wędrownych dla dzieci i młodzieży, kursy socjoterapii oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologii. Kwalifikacje i zaangażowanie personelu pozwoliły już w pierwszym roku funkcjonowania oratorium

zorganizować dla dzieci i młodzieży trzydniowe ferie zimowe i tygodniowy wypoczynek wakacyjny. W 1997 r. powrócono do wystawiania tradycyjnych *Jasełek*, które były odgrywane przez kilka lat w okresie Bożego Narodzenia. W kalendarz oratorium na stałe zostały wpisane tygodniowe półkolonie zimowe i dwutygodniowe półkolonie letnie, które za każdym razem gromadzą około siedemdziesięciu osób. Zaczęto organizować festyny i zabawy nie tylko dla młodzieży, ale dla całych rodzin. Zorganizowano także grupę osób starszych, która w cotygodniowych spotkaniach oratoryjnych wiosną i jesienią stanowi zaplecze modlitewne dla wszelkich poczynań w Łądzie.

Kierownicy oratorium, korzystając z możliwości ustawowych, zaczęli opracowywać konkretne projekty, które wzięły udział w konkursach ofert organizowanych przez Starostwo Słupeckie, Województwo Wielkopolskie oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Pracy i Polityki Społecznej. Bardzo wiele z tych projektów było nagradzanych dofinansowaniem. Dzięki tak pozyskanym środkom oratorianie zaczęli jeździć na profesjonalnie przygotowane wycieczki i pielgrzymki. Przez ostatnich 14 lat zwiedzili najważniejsze miasta i regiony Polski, z wyjątkiem Bieszczad. W 2010 r. odwiedzili miejsce narodzin i pracy św. Jana Bosko oraz północne Włochy. Od 3 lat organizowane są obozy narciarskie w Zakopanem, na których instruktorami są przyjaciele dzieła salezjańskiego.

Oratorium im. Poznańskiej Piątki stanowi dziś prężny ośrodek wychowawczy. Przewodnim hasłem są słowa św. Jana Bosko: *wychowanie jest sprawą serca*. Salezianie oraz świeccy współpracownicy z Łądu i okolic mają nie tylko serce, ale także wielką radość asystowania młodym ludziom na drodze do świętości. ■